

Adressregister för Lund inom Vallarna (de fyra rotarna)

De personer som forskar på gamla anor i Lund och som letar i husförhörslängderna i arkiven, kommer snabbt till frågeställningen "var i Lund bodde min släkting och hur kan jag hitta platsen eller huset?". Anledningen till att det inte är helt lätt att få fram platsen är att husförhörslängderna står uppställda efter de fyra Rotarna (ungefär distrikt) som Lund på den tiden var indelade i: Kraft, Vårfru, Drotten och Clemens. Därefter inom varje Rote följer löpande tomtnumreringar enligt den *gamla* tomtnumreringen.

Den gamla tomtnumreringen tillkom 1758 och var gällande ända fram till 1924, då man övergick till att i stället namnge kvarteren och ge fastigheterna löpande nummer inom varje kvarter. Från slutet av 1800-talet började parallellt gatuadresser att användas.

Idén till detta adressregister, *Lund inom Vallarna (LiV)*, föddes efter Lunds Släktforskarförening studiebesök på universitetsbiblioteket UB hösten 2019. Under besöket förevisades en gammal handskriven adressbok: "Förteckning över fastigheter och fastighetsägare i Lund 1885". Efter att ha studerat boken insåg vi i styrelsen att här fanns det information som borde vara intressant för en vidare krets släktforskare att få tillgång i ett sökbart register.

Upphovsmannen till boken var Robert Eklundh, som bland annat var räntmästare (ekonomiansvarig) vid Lunds universitet 1889 – 1917. Han har ställt upp förteckningen per gata och för varje hus är noterat gatunummer, tomtnummer, ibland kompletterat med A, B..., och fastighetsägare. Här fanns alltså tillgång till en "översättning" från de gamla tomtnumreringarna till de nyare adresserna. Det finns även en förteckning per rote med information om tomtnummer och gatuadress. Till viss mindre del finns även delar av det som kallades Lyckorna/Vångarna, alltså det som egentligen låg utanför vallarna, med i bokens uppställningen.

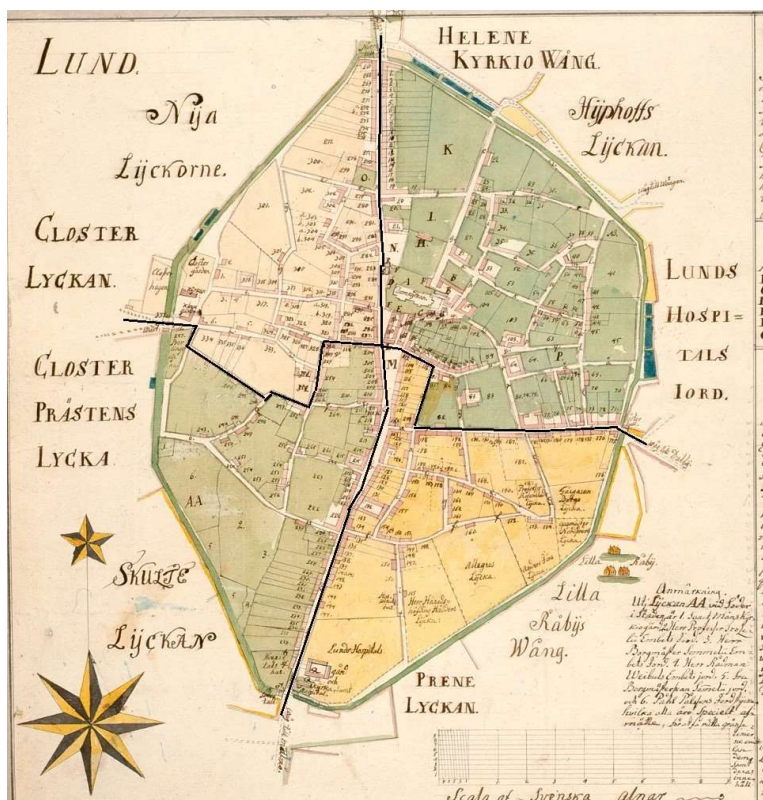
Lund delades i första hand in i de fyra Rotarna. Tomtnumreringen är därefter löpande över alla rotarna med följande indelning:

Krafts rote 1 – 111 nordöstra kvadranten i kartan nedan

Vårfru rote 112 – 203 sydöstra -""-

Drottens rote 204 – 266 sydvästra -""-

Clemens rote 267 – 337 nordvästra -""-.



Karta över Lund 1784 av Caspar Mag. Espman

Efterhand tillkom nya tomtnummer både genom tomtdelning och genom utläggning av nya tomter (t.ex. i "Nöden") inom de gamla Rotarna men framför allt utanför vallarna. I bokens fastighetsförteckning är sista numret 429 Spoletorp. På motsvarande karta från 1896, se nedan, har tillkommit tre tomter öster om Spoletorp mellan nuvarande Spolegatan och Karl XI gatan.

Utifrån boken har vi registrerat tomtnumret (t.ex. 41 B), gatuadressen (namn och nummer), sidnummer i boken, roten samt fastighetsägaren i ett excelblad. Detta ark har sedan kompletterats med uppgift om kvartersnamn och en eventuell hänvisning till Lunds bevaringsprogramms tryckta utgåva.

För att komplettera den ibland kortfattade ägarinformationen har vi även försökt hitta motsvarande uppgifter i husförhörlängderna. Adresserna har kompletterats med fastighetsbeteckning (kvarter och nummer) utifrån Bevaringsprogrammets online-version. Eventuella gatunamns-/nummerändringar som skett sedan boken skrevs 1885 har dessutom registrerats där så har varit möjligt.

Alla dessa uppgifter har sedan förts över till den databas som nu finns på föreningens hemsida kompletterad med ett sökformulär med några olika sökfält.

Dessutom presenteras kartan över Lund från 1896 kompletterad med namnen på kvarteren inom vallarna. Från denna karta har för varje kvarter gjorts ett litet kartutsnitt, som visar kvarterets nuvarande utbredning. I samband med en del nya gatusträckningar under 1900-talet, så har några kvarter ändrat utseende och det har tillkommit en del nya kvarter. Genom att klicka på kvartersnamnet eller välja kvarteret ifrån vallistan, presenteras alla fastigheter i

det valda kvarteret och därunder presenteras kartan och en kort beskrivning över kvarteret. Denna beskrivning är hämtad från webbplatsen Kulturportal Lund.

I listan över funna träffar är en del information färgmarkerad (blå/lila). Det indikerar att genom att klicka på den texten länkas man vidare till mer information i till exempel Lunds Bevaringsprogram.

UB har senare fotograferat av boken och den finns tillgänglig för läsning på nätet via Universitetets sökdatas *Alvin*. Problemet med denna fotografering är att man tagit varje sida för sig, men boken är upplagd så att varje gata går över två sidor på ett eller flera uppslag med udda gatunummers på vänster och jämna på höger sida. För att underlätta ovan beskrivna presentationsproblem, finns på hemsidan kopior av varje uppslag i boken och om man klickar på sidreferensen i söklistan, så presenteras det aktuella uppslaget i boken. Härifrån kan man sedan "bläddra" mellan sidorna i boken.



Karta över Lund 1896 med kvartersnamn inskrivna

Källförteckning:

Robert Eklundh, Förteckning över fastigheter och fastighetsägare i Lund 1885, Universitetsbiblioteket i Lund, handskriftsavdelningen

Lunds Kommun, kartor från 1784 och 1896

Lunds Kommun, Lunds Bevaringsprogram, tryckt upplaga Lunds Kommun, Lunds Bevaringsprogram, <https://bevaringsprogram.lund.se/wiki/Huvudsida>

Kulturportal Lund, <https://kulturportallund.se/> , kvartersbeskrivningarna kommer härifrån.